

Visto o expediente 149/2026, a instrutora do procedemento formula a seguinte proposta de resolución para a súa aprobación, se procede, pola Comisión da Transparencia.

Asunto: Reclamación en materia de acceso á información pública

Núm. Expediente: 149/2026

Interesado: . . .

Organismo: Concello de Porqueira

ANTECEDENTES

Primeiro. O 27.3.2026 o interesado interpuxo ante a Comisión da Transparencia de Galicia unha reclamación, ao amparo do disposto na disposición adicional quinta da Lei 1/2016, do 18 de xaneiro, de transparencia e bo goberno, contra a desestimación presunta por parte do Concello de Porqueira da súa solicitude de acceso do 23.2.2026.

Nesta solicitude do 23.2.2026 o interesado instaba o acceso ao “*proxecto de execucion da obra de mantemento de pistas de concentración parcelaria de Porqueira*”.

Segundo. O 9.4.2026 a Comisión da Transparencia solicitou do Concello de Porqueira a remisión do expediente administrativo ao que deu lugar a solicitude do 23.2.2026, así como a emisión dun informe sobre a reclamación presentada.

Terceiro. O 10.4.2026 tivo entrada na Comisión da Transparencia de Galicia un informe do Concello de Porqueira sobre a reclamación presentada.

Cuarto. O 11.4.2026 o interesado presentou ante esta Comisión un escrito no que indicaba que o 10.4.2026 o Concello lle comunicou que podía consultar o

proxecto nas dependencias municipais, alegando que “*esta entidade non dispón dos medios informáticos necesarios para poder enviar o arquivo solicitado*”.

O reclamante formulou a súa oposición ao acceso concedido, por canto, entende, o Concello ten que contar cos medios informáticos precisos para facilitarlle o acceso por vía electrónica á información solicitada.

FUNDAMENTOS XURÍDICOS

Primeiro. Competencia

O artigo 24.1 da Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno (en diante, LTAIP), de carácter básico na súa práctica totalidade, establece que contra toda resolución expresa ou presunta en materia de acceso á información, poderá interpoñerse unha reclamación ante o Consejo de Transparencia y Buen Gobierno, con carácter potestativo e con carácter previo á súa impugnación en vía contencioso-administrativa.

Pola súa banda, o artigo 28 da Lei 1/2016, do 18 de xaneiro, de transparencia e bo goberno (en diante, LTBG), establece que contra toda resolución expresa ou presunta en materia de acceso á información pública, poderá interpoñerse unha reclamación ante a Comisión da Transparencia, correspondendo a este órgano a súa resolución, de acordo co disposto no artigo 33 da mesma lei.

Ademais, a disposición adicional quinta da Lei 1/2016, do 18 de xaneiro, tamén atribúe á Comisión da Transparencia de Galicia a resolución das reclamacións en materia de acceso á información pública, no suposto de resolucións ditas polas entidades locais de Galicia.

Segundo. Procedemento aplicable

O artigo 28.3 da citada LTBG establece que o procedemento de reclamación se axustará ao previsto nos números 2, 3, e 4 do artigo 24 da LTAIP.

Neste punto é importante considerar que o artigo 23.1 da LTAIP establece que as reclamacións en materia de acceso á información pública terán a consideración de substitutivas dos recursos administrativo, para os efectos do disposto no vixente artigo 112.2 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas (en diante, LPAC). Segundo este artigo 112.2 da LPAC:

“As leis poderán substituír o recurso de alzada, en supostos ou ámbitos sectoriais determinados, e cando a especificidade da materia así o xustifique, por outros procedementos de impugnación, reclamación, conciliación, mediación e arbitraje, ante órganos colexiados ou Comisións específicas non sometidas a instrucións xerárquicas, con respecto aos principios, garantías e prazos que a presente Lei recoñece ás persoas e aos interesados en todo procedemento administrativo”.

A configuración legal das reclamacións en materia de acceso á información pública coma un recurso substitutivo do recurso de alzada, de carácter potestativo, así coma o teor do artigo 112.2 *in fine* da LPAC, determinan xa a aplicación das previsións da LPAC en materia de recursos administrativos ao procedemento destas reclamacións. Así se establece, de feito, no artigo 24.3 da LTAIP, segundo o cal *“A tramitación da reclamación axustarase ao disposto en materia de recursos na Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común”*¹.

Terceiro. Prazo para a interposición da reclamación

O artigo 24.2 da LTAIP prevé como *“A reclamación interporase no prazo dun mes a contar desde o día seguinte ao da notificación do acto impugnado ou desde o día seguinte a aquel en que se produzan os efectos do silencio administrativo”*, debendo considerarse neste punto que, de acordo co artigo 20.4

¹ A referencia á Lei 30/1992, do 26 de novembro, do réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, hoxe derogada, debe entenderse realizada á LPAC.

da mesma lei, para o caso de falta de resolución das solicitudes en prazo, estas se entenderán desestimadas.

Pois ben, as previsións do artigo 24.2 da LTAIP han de entenderse moduladas, no que atinxe ao prazo para a interposición da reclamación no caso de desestimación presunta da solicitude, polo previsto no artigo 122.1 da LPAC que, ao regular o prazo para a interposición do recurso de alzada, establece que *“Se o acto non fora expreso o solicitante e outros posibles interesados poderán interpoñer recurso de alzada en calquera momento a partir do día seguinte a aquel en que, de acordo coa súa normativa específica, se produzan os efectos do silencio administrativo”*. Respecto á inexistencia dun prazo preclusivo para reclamar contra as desestimacións presuntas en materia de acceso, tamén se pronunciou o Consejo de Transparencia y Buen Gobierno no Criterio interpretativo 1/2016, do 17 de febreiro.

Segundo resulta da documentación que consta no expediente, dende que o interesado presentou o 23.2.2026 ante o Concello de Porqueira a súa solicitude de acceso, ata a presentación da reclamación o 27.3.2026, transcorreu máis do prazo dun mes co que conta a Administración para dar resposta á solicitude de acordo co artigo 20.1 da LTAIP.

No entanto, o 10.4.2026, logo da interposición da reclamación ante esta Comisión o 27.3.2026, o Concello ditou resolución expresa que resolveu a solicitude de acceso do interesado.

Sentado o anterior, é obrigado lembrar ao Concello de Porqueira, en primeiro termo, que a observancia do prazo máximo de contestación ás solicitudes de información é un elemento esencial do dereito constitucional de acceso á información pública, tal e como se indica na exposición de motivos da LTAIP, ao manifestar que *«co obxecto de facilitar o exercicio do dereito de acceso á*

información pública a Lei establece un procedemento áxil, cun breve prazo de resposta».

Por outra banda, cómpre sinalar que o 11.4.2026 o interesado formulou alegacións ante esta Comisión, nas que manifestou a súa oposición á Resolución da Alcaldía do 10.4.2026, pola que se lle concedeu o acceso á información solicitada, na medida na que se lle instaba a persoarse nas dependencias municipais para poder visualizar o proxecto, e non se lle remitiu por medios electrónicos.

Aínda que, en puridade, a oposición á Resolución da Alcaldía do 10.4.2026 debería formularse polo interesado coa presentación dunha nova reclamación ante esta Comisión, razóns de eficacia e economía procedemental aconsellan o exame neste procedemento do acomodo a Dereito da contestación e acceso concedido ao reclamante, especialmente se temos en conta que o expediente ofrece todos os elementos de xuízo precisos para a resolución do asunto.

Cuarto. O dereito de acceso á información pública

A Constitución española establece no seu artigo 105.b) que a lei regulará o acceso da cidadanía aos arquivos e rexistros administrativos, agás no que afecte á seguridade e defensa do Estado, á pesca dos delitos e á intimidade das persoas.

A este respecto a Sentenza do Tribunal Constitucional 164/2021, do 4 de outubro, indicou como este precepto non recolle unicamente un principio reitor da actuación das Administracións públicas, senón un auténtico dereito público subxectivo exercitable fronte a aquelas. Sinalou así a precitada sentenza:

«El art. 105 b) CE, encuadrado en el título IV, "Del Gobierno y de la Administración", incorpora un principio objetivo rector de la actuación de las administraciones públicas (art. 103.1 CE), derivado de exigencias de democracia y transparencia, así como un

derecho subjetivo de las personas, ejercitable frente a las administraciones, con sujetos, objeto y límites definidos en el propio precepto constitucional, que fue desarrollado inicialmente en los arts. 35 h) y 37 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de régimen jurídico de las administraciones públicas y del procedimiento administrativo común , y actualmente en la Ley 19/2013, de 9 de diciembre, de transparencia, acceso a la información pública y buen gobierno.

[...]

A la vista de lo expuesto, debe señalarse que el acceso a la información integra el contenido de un derecho público subjetivo ejercitable frente a la administración que, no siendo absoluto, solo puede ser limitado por motivos predeterminados en la ley, en virtud de una previa ponderación de los intereses en juego. De este modo, la posibilidad de limitar el acceso a la información no constituye una potestad discrecional de la administración».

No mesmo sentido pronunciouse o Tribunal Supremo nas Sentenzas do 7.2.2023, rec. 8005/2021, e do 21.4.2023, rec. 350/2022, salientando tamén este Tribunal nas Sentenzas do 29.5.2024, rec. 1262/2023, e do 11.9.2025, rec. 7878/2024, a estreita relación do dereito de acceso á información pública coa transparencia na actuación administrativa e co principio de boa administración recollido no artigo 41 da Carta de Dereitos Fundamentais da Unión Europea.

Tratándose, xa que logo, o dereito de acceso dun auténtico dereito subxectivo da cidadanía fronte ás Administracións públicas, o artigo 13 d) da LPAC recolleu, coma un dereito das persoas nas súas relacións con elas, “*o dereito de acceso á información pública, arquivos e rexistros, de acordo co previsto na Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno e o resto do ordenamento xurídico*”.

Como sinala a exposición de motivos da LTAIP, o acceso á información pública debe ser un dos eixos fundamentais da acción política pois “*só cando a acción dos responsables públicos se somete a escrutinio, cando os cidadáns poden coñecer como se toman as decisións que lles afectan, como se manexan os*

fondos públicos ou baixo que criterios actúan as nosas institucións poderemos falar do inicio dun proceso no que os poderes públicos comezan a responder a unha sociedade que é crítica, esixente e que demanda participación dos poderes públicos”.

Neste sentido o dereito de acceso á información pública vén atribuído a tódalas persoas (artigos 12 da LTAIP e 24.1 da LTBG), sen que estas teñan a obriga de motivar a súa solicitude de acceso á información (artigos 17.3 da LTAIP e 26.4 da LTBG).

E, respecto do que ha de entenderse por “*información pública*” o artigo 24.1 da LTBG, seguindo o disposto no artigo 13 da LTAIP, a define coma os contidos ou documentos, calquera que sexa o seu formato ou soporte, que obren en poder dalgún dos suxeitos incluídos no ámbito de aplicación da presente lei e que foran elaborados ou adquiridos en exercicio das súas funcións, engadindo que tamén se considerará información pública, a producida polas entidades que presten servizos públicos ou exerzan potestades administrativas, nos termos contemplados no artigo 4 da lei.

Deste xeito, a normativa de transparencia delimita o ámbito material do dereito a partir dun concepto amplo de información, que abrangue tanto documentos coma contidos específicos e se estende a todo tipo “*formato ou soporte*”. Ao mesmo tempo, acouta o seu alcance, esixindo a concorrencia de dous requisitos que determinan a natureza “*pública*” da información, cales son: a) que se atopen “*en poder*” dalgún dos suxeitos obrigados, e b) que fosen elaboradas ou obtidas “*no exercicio das súas funcións*”.

A amplitude no recoñecemento legal do dereito de acceso foi tamén recoñecida na Sentenza do Tribunal Supremo do 16.10.2017, rec. 75/2017, segundo a cal:

“en la Ley 19/2013 queda reconocido el derecho de acceso a la información pública como un auténtico derecho público subjetivo, al establecer que “Todas las personas tienen

derecho a acceder a la información pública, en los términos previstos en el artículo 105.b) de la Constitución Española , desarrollados por esta Ley (artículo 12); que la Exposición de Motivos de la Ley configura de forma amplia ese derecho de acceso a la información pública, del que son titulares todas las personas, y que podrá ejercerse sin necesidad de motivar la solicitud; que este derecho solamente se verá limitado en aquellos casos en que así sea necesario por la propia naturaleza de la información -derivado de lo dispuesto en la Constitución Española- o por su entrada en conflicto con otros intereses protegidos; y, en fin, que, en todo caso, los límites previstos se aplicarán atendiendo a un test de daño (del interés que se salvaguarda con el límite) y de interés público en la divulgación (que en el caso concreto no prevalezca el interés público en la divulgación de la información) y de forma proporcionada y limitada por su objeto y finalidad”.

Quinto. Análise do expediente

O interesado solicitou o 23.2.2026 ao Concello de Porqueira o acceso, mediante envío ao seu correo electrónico, do “*proxecto de execución da obra de mantemento de pistas de concentración parcelaria de Porqueira*”.

Mediante Resolución da Alcaldía do Concello de Porqueira do 10.4.2026 se lle concedeu ao interesado o acceso á información solicitada, instándoo a presentarse nas dependencias municipais para poder mostralo, “*dado que esta entidade non dispón dos medios electrónicos necesarios para poder enviar o arquivo solicitado*”. No mesmo sentido o informe da Alcaldía do Concello de Porqueira, remitido a esta Comisión, refire que “*no disponemos de medios electrónicos que soporten la carga del proyecto*”.

O interesado manifestou a súa oposición á Resolución da Alcaldía do 10.4.2026 polo que respecta á formalización do acceso, pois entende que tal acceso debe formalizarse por medios electrónicos, tal e como solicitara con data do 23.2.2026, manifestando no seu escrito do 11.4.2026 a súa dispoñibilidade a que se lle remitise a información ben correo electrónico, ben se lle puxese de manifesto a través da sede electrónica do Concello. Refire tamén no seu escrito do 11.4.2026 que, logo de presentarse no Concello, puido constatar que o arquivo de maior

tamaño non excedía de 9 MB, o que non impide o seu envío a través da sede electrónica, especialmente se tal arquivo se comprime.

Pois ben, respecto da formalización do acceso, o artigo 22.1 da LTAIP establece que o acceso á información se fará, preferiblemente, por medios electrónicos, salvo cando non sexa posible ou o solicitante indicase expresamente outro medio. Deste xeito, a formalización do acceso ha de atender ás seguintes regras en cascada: i) en primeiro lugar, o acceso ha de formalizarse a través do medio indicado en cada caso polo interesado; ii) en ausencia dun medio elixido polo interesado, o acceso ha de concederse preferiblemente por medios electrónicos; iii) excepcionalmente, poderá concederse o acceso por outros medios distintos dos electrónicos, cando esta vía non sexa posible.

No suposto que agora nos ocupa, o interesado solicitou a remisión do proxecto por correo electrónico, manifestando o Concello a imposibilidade de envialo por esta vía por mor da grande carga do arquivo do proxecto.

Ante a imposibilidade de remisión do proxecto por correo electrónico que invoca o Concello e que esta Comisión, malia a posibilidade de comprimir o arquivo, non entra a discutir, o Concello de Porqueira debeu esgotar as posibilidades de dar acceso á información solicitada por medios electrónicos; en concreto, a través da posta a disposición da información solicitada ao interesado na sede electrónica do Concello. E isto co fin de salvagardar tanto a regra xeral de acceso por medios electrónicos establecida no artigo 22.1 da LTAIP, como a circunstancia de que o acceso por outros medios só opere cando o interesado así o solicite ou cando sexa imposible por vía electrónica.

De feito, nun contexto, como o actual, no que a documentación xerada polas Administracións públicas debe selo en soporte electrónico, consonte cos requirimentos da LPAC, a consulta persoal da información só pode considerarse como unha opción válida como medio de formalización do acceso cando esta

opción sexa solicitada ou aceptada pola persoa interesada (neste sentido, a Resolución do Consejo de Transparencia y Buen Gobierno 397/2016, do 25 de novembro, ou as Resolucións da Comisión de Transparencia de Castilla y León 239/2020, do 30 de decembro, e 26/2021, do 1 de marzo).

Non sendo este o caso do agora reclamante, o xuízo desta Comisión da Transparencia debe ser favorable á estimación da reclamación presentada, no sentido de recoñecer o dereito de acceso do reclamante á información solicitada por medios electrónicos.

Con base nos feitos e fundamentos xurídicos anteriormente expresados, a Comisión da Transparencia, por unanimidade dos seus membros,

A C O R D A

Único: Estimar a reclamación presentada por . . . contra a Resolución da Alcaldía do Concello de Porqueira do 10.4.2026, pola que se resolveu a súa solicitude de acceso do 26.2.2026.

Contra esta resolución que pon fin á vía administrativa unicamente cabe, en caso de desconformidade, interpoñer recurso contencioso-administrativo no prazo de dous meses, contados dende o día seguinte ao da notificación desta resolución, ante a Sala do Contencioso Administrativo do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, de conformidade co previsto no artigo 10 da Lei 29/1998, do 13 de xullo, reguladora da xurisdición contencioso-administrativa.

Santiago de Compostela, na data da sinatura.

Andrés Lago Louro

Presidente da Comisión da Transparencia